

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **I. V.**, za kterého jedná opatrovnice P. S., pracovnice Krajského soudu v Ústí nad Labem, zastoupený advokátem Mgr. Andrejem Perepečenovem, se sídlem Jana Zajíce 36, Praha 7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, PP 21/OAM, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 13. 7. 2005, sp. zn. 14 Az 431/2004,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Odměna advokáta Mgr. Andreje Perepečenova **se u r č u j e** částkou 2150 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále též „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, kterým byla odmítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „žalovaný“) ze dne 20. 8. 2004, č. j. OAM-2455/VL-20-15-2004, o neudělení azylu stěžovateli pro nesplnění podmínek podle § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů.

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje důvody obsažené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) až d) zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), když namítá

zejména nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky v předcházejícím řízení a skutečnost, že Krajský soud v Ústí nad Labem posoudil uvedenou kauzu v rozporu s platným právním řádem.

Tuto nezákonnost stěžovatel shledává v tom, že mu podle jeho názoru nebyla dána příležitost svá práva a zájmy účinně hájit, nemohl se vyjádřit k podkladu rozhodnutí a uplatnit své návrhy. Dále stěžovatel namítal, že řízení probíhalo formálně, žalovaný neudělal nic pro to, aby objasnil podstatu případu, tedy nezjistil přesně a úplně skutečný stav věci. Rozhodnutí žalovaného obsahuje mj. odkaz na zprávu ČTK, jež ovšem není součástí spisu, takže se s ní stěžovatel nemohl seznámit a následně hájit své oprávněné zájmy, čímž došlo k porušení jeho procesních práv. Stěžovatel dále konstatuje, že rozhodnutí žalovaného trpí další podstatnou vadou, neboť není podepsáno oprávněnou osobou a nemůže tedy vůbec mít účinky správního rozhodnutí. Problematiku nulity předmětného rozhodnutí byl soud povinen řešit z úřední povinnosti, aniž by byla tato námitka stěžovatelem vznesena.

Stěžovatel proto navrhuje, aby bylo napadené usnesení krajského soudu zrušeno, a zároveň žádá o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření uvádí, že kasační stížnost neobsahuje žádnou námitku směřující ke stěžovatelem napadenému usnesení soudu, jsou popisovány pouze vady správního řízení, jejich posouzení ovšem nebylo předmětem soudního rozhodnutí. Stěžovatel dostatečně neuvedl, v čem spočívalo pochybení soudu, které by mělo být kasačním důvodem, jehož oprávněnost má Nejvyšší správní soud posuzovat. Krajský soud stěžovatelovu žalobu odmítl, neboť neobsahovala žalobní body podle ustanovení § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Kasačním důvodem v posuzované věci by tak, dle názoru žalovaného, měla být tvrzená nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí žaloby, zpochybňování skutkových zjištění soudu a jeho právního hodnocení, pokud jde o splnění podmínek dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Předložená kasační stížnost nicméně nic takového nečiní, a proto se žalovaný domnívá, že by ji měl Nejvyšší správní soud jako nepřipustnou dle § 104 odst. 4 s. ř. s. odmítnout.

Nejvyšší správní soud v souzené věci z předmětného správního spisu především zjistil, že řízení o udělení azylu bylo zahájeno dne 21. 7. 2004 na základě žádosti, v níž stěžovatel uvedl jako důvod, pro který opustil vlast a pro nějž žádá v ČR o azyl, skutečnost, že mu doma hrozí smrt od mafie, neboť jednomu jejímu členovi rozbil v březnu roku 2001 auto, ten pak žádal o peníze, třebaže nehodu sám zavinil. Policie nic nevyšetřovala, vzhledem k tomu, že stěžovatel nehodu neohlásil, měl obavy, vozidlo bylo totiž jeho kamaráda. Stěžovatel odmítl viníkovi nehody zaplatit požadovaných 1000 USD jako náhradu škody, byl proto zbit a bylo mu vyhrožováno, že pokud nezaplatí i s úroky, bude zabit. Stěžovatel měl strach celý incident nahlásit na policii a protože peníze neměl, rozhodl se odjet z Ukrajiny. Vzhledem k tomu, že mu nyní na Ukrajině hrozí fyzická likvidace, žije od roku 2001 v ČR. Poté, co mu vypršela platnost 20-ti denního víza, pobýval na území ČR nelegálně. Následně obdržel správní vyhoštění, výjezdní vízum mu propadlo, měl strach, že by mohl být uvězněn, a tak chce vstupem do azylového řízení legalizovat svůj pobyt v ČR.

Totéž vyplývá i z protokolu o pohovoru k důvodům návrhu na zahájení řízení o udělení azylu ze dne 26. 7. 2004. Při pohovoru stěžovatel také uvedl, že měl autonehodu, když do něj vrazilo auto s mafiány, kteří z místa nehody odjeli, další den jej ovšem vyhledali a požadovali náhradu škody. Byl zbit na ulici, a proto kvůli mafii Ukrajinu opustil. Všichni v té době odjížděli do ČR, vyřídil si tedy turistické vízum a odcestoval, aby si mohl vydělat potřebné peníze, zaplatit je mafiánům a spokojeně pak žít ve své vlasti. Od května 2001

žije v ČR, po ukončení platnosti víza žil nelegálně v Praze, kde vykonával příležitostné práce na stavbách, koncem května 2004 byl kontrolován a následně zadržen policií, bylo mu uděleno správní vyhoštění; ČR ovšem neopustil, bojí se vrátit domů, neboť mu matka sdělila, že mafiáni se stále pohybují v jeho rodném městě, a proto vstoupil do azylového řízení, aby si legalizoval svůj pobyt v ČR, kde se chce usadit natrvalo.

Žalovaný se rozhodl svým výše označeným rozhodnutím ze dne 20. 8. 2004 azyl neudělit, když uvedl, že stěžovatel v průběhu celého řízení neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možné učinit závěr, že vyvíjel činnost směřující k uplatnění politických práv a svobod a byl za to pronásledován podle § 12 písm. a) zákona o azylu. Jeho problémy byly způsobeny pouze snahou soukromých osob získat od něj neoprávněně finanční náhradu za škodu způsobenou na jejich vozidle, což ale nelze podřadit důvodům pro udělení azylu; popsané napadení a výhrůžky nenahlásil příslušným státním orgánům a ani se neobrátil na nevládní organizace zabývající se ochranou lidských práv na Ukrajině; rovněž nebyly shledány žádné souvislosti s relevantními důvody pro udělení azylu dle § 12 písm. b), tedy pro potíže způsobené jeho rasou, národností, náboženstvím nebo příslušností k určité skupině či pro politické přesvědčení. Žalovaný dále konstatoval, že k legalizaci pobytu v ČR v žádném případě neslouží mezinárodní ochrana formou azylu, právní úpravu pobytu cizinců na našem území řeší zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR a o změně některých zákonů, v platném znění, jehož institutů měl stěžovatel možnost využít, protože v ČR pobývá už od května 2001. Na základě údajů stěžovatelem sdělených v průběhu řízení žalovaný nezjistil ani důvody hodné zvláštního zřetele dle § 14 zákona o azylu. Žalovaný pak v poslední řadě posoudil existenci překážek vycestování cizince dle § 91 zákona o azylu, zejména pak, zda by stěžovateli v případě návratu na Ukrajinu hrozilo nebezpečí mučení, nelidského nebo ponižujícího zacházení či trestu. Výklad tohoto zákonného ustanovení přejal žalovaný z judikatury Evropského soudu pro lidská práva, který vyložil, že o nelidské a ponižující zacházení se jedná tehdy, když ponížení a pokoření, které jej provázejí, dosáhnou mimořádného stupně úrovně; pouhá možnost špatného zacházení navíc nemá sama o sobě za následek porušení Evropské úmluvy o ochraně lidských práv. Žalovaný proto zhodnotil výpovědi stěžovatele a v návaznosti na to obsah případných překážek vycestování a jejich existenci neshledal. V úhrnu tedy bylo žalovaným rozhodnuto, že nedošlo k naplnění podmínek umožňujících udělení azylu podle § 12, § 13 nebo § 14 zákona o azylu a ani není dána překážka vycestování podle jeho § 91.

Toto rozhodnutí žalovaného bylo stěžovateli doručeno osobně dne 13. 9. 2004 na pracovišti O.Č. Ú., což potvrdil vlastnoručním podpisem (doručenka založena na č. 1. 31 správního spisu).

Proti takto doručenému rozhodnutí podal stěžovatel dne 13. 9. 2004 (krajskému soudu doručeno dne 14. 9. 2004) žalobu ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem, v níž uvedl, že s rozhodnutím žalovaného nesouhlasí, napadá výroky o posouzení jeho žádosti a tvrdí, že došlo k porušení § 3 odst. 3 a 4, § 32 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“), a také § 12 zákona o azylu. V žalobě pak dodává, že co se týče důkazů, kterými chce podpořit svá tvrzení, odkazuje na to, co již vypověděl při prvním a druhém pohovoru a dále na obsah správního spisu.

Krajský soud tuto žalobu odmítl svým výše označeným usnesením ze dne 13. 7. 2005 s odůvodněním, že žaloba musí podle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. obsahovat žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené

výroky rozhodnutí za nezákonné. Předmětná žaloba ovšem zákonné náležitosti neobsahuje a vzhledem k tomu, že je tento nedostatek neodstranitelný, nelze v řízení pokračovat a soud byl nucen žalobu odmítnout.

Nejvyšší správní soud se nejdříve zabýval otázkou přípustnosti kasační stížnosti. Podle ustanovení § 102 s. ř. s. je kasační stížnost opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví (v tomto případě tedy Krajského soudu v Ústí nad Labem), jímž se účastník řízení, z něhož toto rozhodnutí vzešlo, nebo osoba zúčastněná nařízení (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení soudního rozhodnutí. Kasační stížnost je přípustná proti každému takovému rozhodnutí, není-li stanoveno jinak. Ustanovení § 104 s. ř. s. upravuje důvody nepřipustnosti kasační stížnosti. Podle čtvrtého odstavce téhož ustanovení není kasační stížnost přípustná, opírá-li se jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103 s. ř. s., nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl. Nejvyšší správní soud proto vždy důsledně zkoumá, zda lze důvody uplatněné v kasační stížnosti podřadit některému z důvodů uvedených v § 103. Posouzení této otázky je mnohdy nelehké, vzhledem k velmi široce koncipovanému znění tohoto ustanovení tak, aby byl stěžovatelům umožněn v co nejširší míře přístup do řízení o tomto mimořádném opravném prostředku.

Stěžovatel v kasační stížnosti výslovně uplatňuje důvody obsažené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) až d) s. ř. s. a namítá nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky v předcházejícím řízení a skutečnost, že krajský soud posoudil daný případ v rozporu s platným právním řádem. Svá tvrzení se následně snaží konkretizovat a uvádí, že tuto nezákonnost spatřuje v porušení několika ustanovení správního řádu – zejména nezjištění úplného skutkového stavu, neúplnost správního spisu, absence podpisu oprávněné osoby na správním rozhodnutí. Ve své žalobě podané ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem stěžovatel také namítal porušení některých ustanovení správního řádu, konkrétně § 3 odst. 3 a odst. 4, § 32 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 1 a také § 12 zákona o azylu. Stěžovatel tedy i ve své žalobě, třebaže pouze obecným vyjmenováním předmětných ustanovení, namítal nespolehlivé zjištění stavu věci a nedostatek náležitostí správního rozhodnutí.

Usnesením krajského soudu, napadeným touto kasační stížností, nicméně byla žaloba stěžovatele odmítnuta z důvodu neodstranitelného nedostatku podmínek řízení. V tomto případě proto mohla být kasační stížnost podána výhradně s argumentací speciálním důvodem, zakotveným v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., což však stěžovatel neučinil ani náznakem. Jakkoliv tedy platí, že kasační stížnost soud posuzuje podle obsahu a nikoliv formy, nelze z jejího obsahu seznat žádný argument, proč by mělo být napadené usnesení nezákonné ve smyslu citovaného zákonného ustanovení.

Zároveň však nelze říci, že by kasační stížnost byla nepřipustná ve smyslu ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s., jak se domnívá žalovaný. Stěžovatel se totiž opírá o přípustné důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 2 s. ř. s., byť zjevně nedopadající na jeho případ, kdy ohniskem přezkumu prováděného v řízení o mimořádném opravném prostředku Nejvyšším správním soudem není rozhodnutí správního orgánu, nýbrž krajského soudu a protože v daném případě krajský soud žalobu odmítl, je myslitelný toliko přezkum zákonnosti tohoto procesního rozhodnutí, nikoliv přezkum zákonnosti předchozího postupu správního orgánu, jímž se krajský soud vůbec nezabýval. Pouze pokud by totiž bylo kasační stížnosti vyhověno, otevřel by se krajskému soudu procesní prostor pro meritorní přezkum tohoto správního rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud proto konstatoval, že kasační stížnost je přípustná, a proto přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je stěžovatel chráněn před důsledky usnesení krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně); ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Jak již Nejvyšší správní soud připomněl výše, kasační stížnost je mimořádným opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví, jímž se účastník řízení, z něhož toto rozhodnutí vzešlo, domáhá zrušení soudního rozhodnutí, a to z důvodů taxativně obsažených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. V projednávané věci krajský soud odmítl žalobu stěžovatele podle ustanovení § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť neobsahovala zákonné náležitosti – v tomto případě žalobní body, z nichž by bylo patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považoval stěžovatel napadané výroky rozhodnutí za nezákonné. Stěžovatel toto rozhodnutí napadl kasační stížností, ve které ovšem uplatnil (a to formálně i materiálně) toliko důvody obsažené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) až d) s. ř. s., jež – jak bylo již podáno výše – na daný případ vůbec nemohou dopadat. Protože Nejvyšší správní soud je vázán rozsahem a důvody kasační stížnosti a stěžovatel s případnou nezákonností usnesení krajského soudu o odmítnutí návrhu dle § 103 odst. 1 písm. e) vůbec nepolemizuje, nemohla být kasační stížnost *prima facie* shledána důvodnou. K námitce ohledně nulity rozhodnutí žalovaného z důvodu absence podpisu oprávněnou osobou Nejvyšší správní soud odkazuje na svoji ustálenou judikaturu (viz např. rozsudek sp. zn. 3 Azs 277/2004, in: www.nssoud.cz), podle níž v případě nicotnosti správního rozhodnutí není vázán důvody kasační stížnosti ve smyslu ustanovení § 109 odst. 3 s. ř. s. Zároveň však platí, že tato nicotnost rozhodnutí musí plynout přímo ze zákona nebo musí být zřetelně patrná z obsahu správního či soudního spisu; není-li tomu tak, musí stěžovatel k prokázání, že rozhodnutí správního orgánu je nicotné, navrhnout důkazy. Přitom absence podpisu oprávněné osoby na písemném vyhotovení rozhodnutí správního orgánu, které bylo doručeno účastníkům správního řízení, za situace, že součástí správního spisu je vyhotovení rozhodnutí, které je takovou osobou podepsáno a je i jinak bezvadné, nezakládá nicotnost tohoto rozhodnutí.

Lze proto uzavřít, že Nejvyšší správní soud v daném případě s ohledem na obsah kasační stížnosti a na svoji vázanost uplatněnými důvody neshledal, že by napadené usnesení o odmítnutí stěžovatelova návrhu bylo nezákonným rozhodnutím ve smyslu jím tvrzeného ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) až d) s. ř. s. Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud dospěl

po přezkoumání kasační stížnosti k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a Ministerstvu vnitra náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Stěžovateli byl pro řízení o kasační stížnosti ustanoven zástupcem advokát; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7, § 120 s. ř. s.). Soud proto určil odměnu advokáta částkou 2x 1000 Kč za dva úkony právní služby – převzetí a příprava věci, odstranění vad kasační stížnosti a 2x 75 Kč na úhradu hotových výdajů, v souladu s § 9 odst. 3 písm. f), § 7, § 11 odst. 1, § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve znění pozdějších předpisů, celkem 2150 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. února 2007

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu